TÒA ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ TAM ĐIỆP** **TỈNH NINH BÌNH**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 01/2023/QĐST-VDS	*Tam Điệp, ngày 16 tháng 3 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ TAM ĐIỆP, TỈNH NINH BÌNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: ông Đinh Xuân Tưởng

Thư ký phiên họp: bà Nguyễn Hà Trang

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Tam Điệp tham gia phiên họp: *bà Trịnh Thị Huế* - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 3 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Tam Điệp mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 03/2022/TLST-VDS ngày 09 tháng 12 năm 2022 về việc tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/2023/QĐST-DS ngày 06 tháng 3 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* bà Nguyễn Thị N, sinh năm 1961; địa chỉ: tổ dân phố L, phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 01/12/2022 và trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Nguyễn Thị N đều trình bày:

Chị Nguyễn Thị Y sinh ngày 01/01/1985, địa chỉ: tổ dân phố L, phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình là con của bà Nguyễn Thị N và ông Nguyễn Văn Q. Năm 1972 ông Nguyễn Văn Q có đi kháng chiến chống Mỹ nên bị nhiễm chất độc màu da cam, đến năm 1985 thì bà N sinh chị Nguyễn Thị Y. Từ khi sinh ra chị Y bị nhiễm chất độc màu da cam nên phát triển về thể chất và trí tuệ không bình thường, không có khả năng tự phục vụ bản thân, từ lúc chị Y 6 tháng tuổi đã lên cơn co giật, tính tình không ổn định, dễ nổi nóng khi không vừa ý, chị Y đang được quản lý, điều trị tại trạm y tế phường Y, thành phố T. Hiện nay chị Y đang được hưởng trợ cấp ưu đãi xã hội hàng tháng đối với con người nhiễm chất độc hóa học loại 1. Do đó, bà Nguyễn Thị N yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự.

Tại biên bản lấy lời khai ngày 27/12/2022 bà Nguyễn Thị H và bà Nguyễn Thị Ng là hàng xóm của chị Y đều trình bày: chị Nguyễn Thị Y từ khi sinh ra đã không biết gì về sinh hoạt cá nhân, tính tình không ổn định, thường xuyên lên cơn co giật, mọi sinh hoạt hàng ngày đều do bà N hỗ trợ. Tại biên bản xác minh ngày 27/12/2022

tại UBND phường Y, ông Nguyễn Văn T đại diện tổ dân phố L cung cấp như sau: chị Nguyễn Thị Y là con của ông Nguyễn Văn Q và bà Nguyễn Thị N, từ khi sinh ra chị Y phát triển về thể chất và trí tuệ không bình thường, thường xuyên lên cơn co giật, mọi sinh hoạt hàng ngày đều phụ thuộc vào bà N. Hiện nay chị Y đang được hưởng trợ cấp ưu đãi xã hội hàng tháng đối với con người nhiễm chất độc hóa học loại 1. Tại biên bản xác minh ngày 29/12/2022 tại Trạm y tế phường Y, thành phố T ông Phạm Văn X trạm trưởng trạm y tế cung cấp như sau: chị Nguyễn Thị Y là đối tượng bị bệnh tâm thần đang được quản lý, điều trị tại trạm y tế phường. Tình hình sức khỏe của chị Y yếu, thường xuyên lên cơn co giật.

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Tam Điệp phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán, Thư ký phiên họp trong quá trình giải quyết việc dân sự là đúng; việc tuân theo pháp luật tố tụng của đương sự đã thực hiện đúng quy định của pháp luật. Quan điểm về việc giải quyết đề nghị áp dụng Khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149, Điều 367, Điều 369, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015; các Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015; Điểm đ khoản 1 Điều 12, Điều 15 Nghị quyết số: 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị N: Tuyên bố chị Nguyễn Thị Y, sinh năm 1985; địa chỉ: tổ dân phố L, phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình mất năng lực hành vi dân sự. Về lệ phí: bà Nguyễn Thị N thuộc trường hợp người cao tuổi nên bà được miễn lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Tam Điệp, tỉnh Ninh Bình nhận định:

[1] Về tố tụng: đây là việc dân sự về yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự là chị Nguyễn Thị Y, sinh ngày 01/01/1985, địa chỉ: tổ dân phố L, phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình, theo quy định tại khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự, việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố Tam Điệp, tỉnh Ninh Bình.

[2] Về quyền yêu cầu: bà Nguyễn Thị N là mẹ đẻ của chị Nguyễn Thị Y, bố đẻ chị Y là ông Nguyễn Văn Q đã chết, chị Y không có chồng, con. Do vậy, căn cứ vào khoản 1 Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự bà Nguyễn Thị N có quyền yêu cầu tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Về nội dung việc dân sự: Qua các tài liệu, chứng cứ Tòa án đã thu thập, qua lời khai của bà Nguyễn Thị N thể hiện: chị Nguyễn Thị Y từ khi sinh ra đã phát triển thể chất và trí tuệ không bình thường, từ khi 6 tháng tuổi chị Y đã có biểu hiện co giật, động kinh, tính tình không ổn định, dễ nổi nóng khi không vừa ý, mọi sinh hoạt hàng ngày đều phụ thuộc vào bà Nt, không giao lưu, tiếp xúc với ai. Chị Nguyễn Thị

Y là đối tượng bị bệnh tâm thần đang được quản lý, điều trị tại trạm y tế phường. Hiện nay chị Y đang được hưởng trợ cấp ưu đãi xã hội hàng tháng đối với người nhiễm chất độc hóa học loại 1.

Ngày 09/01/2023 Tòa án nhân dân thành phố Tam Điệp ra quyết định trưng cầu giám định số 01/2023/QĐ-TA trưng cầu Viện pháp y Tâm thần Trung Ương thực hiện giám định sức khỏe tâm thần, khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của chị Nguyễn Thị Y. Ngày 03/3/2023 Tòa án nhân dân thành phố Tam Điệp nhận được kết luận giám định sức khỏe tâm thần đối với chị Nguyễn Thị Y. Tại bản Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 32/KLGĐ ngày 28/02/2023 đối với chị Nguyễn Thị Y, sinh năm 1985, địa chỉ: phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình kết luận: "Tại thời điểm giám định, đối tượng Nguyễn Thị Y bị bệnh Động kinh toàn thể cơn lớn/Chậm phát triển tâm thần trầm trọng. Phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số G40.6/F73. Đối tượng mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

[4] Khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự 2015 quy định: "Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần". Như vậy yêu cầu của bà Nguyễn Thị N về việc tuyên bố chị Nguyễn Thị Y mất năng lực hành vi dân sự là có cơ sở chấp nhận.

[5] Về lệ phí việc dân sự: Bà Nguyễn Thị N là người cao tuổi. Tại thời điểm thụ lý vụ án bà N có đơn xin miễn nộp tiền tạm ứng lệ phí, tại phiên họp dân sự bà N đề nghị Tòa án miễn nộp lệ phí việc dân sự. Do đó, căn cứ Điều 2 Luật Người cao tuổi và điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12, Điều 15 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án, bà Nguyễn Thị N được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 367, Điều 369, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 377, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.

- Căn cứ Điều 22 của Bộ luật dân sự năm 2015.

- Căn cứ điểm đ khoản 1, khoản 2 Điều 12, Điều 15 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội khóa 14 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Nguyễn Thị N.

2. Tuyên bố chị Nguyễn Thị Y, sinh ngày 01/01/1985; địa chỉ: tổ dân phố L, phường Y, thành phố T, tỉnh Ninh Bình mất năng lực hành vi dân sự.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: bà Nguyễn Thị N được miễn lệ phí dân sự sơ thẩm.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

- Bà Nguyễn Thị N được quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định.

- Viện Kiểm sát nhân dân thành phố Tam Điệp, tỉnh Ninh Bình có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày ra quyết định. Viện Kiểm sát nhân dân tỉnh Ninh Bình có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày ra quyết định.

Trường hợp Quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 của Luật Thi hành án dân sự thì người được thi hành án dân sự, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, 7, 7a, 7b và 9 của Luật Thi hành án dân sự; thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 của Luật Thi hành án dân sự.

Nơi nhận:
- TAND tỉnh Ninh Bình;
- VKSND TP.Tam Điệp;
- Chi cục THADS TP.Tam Điệp;
- Người yêu cầu;
- UBND phường Yên Bình, TP.Tam Điệp;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Đinh Xuân Tưởng